

14:22

LTE 35

Центр Протидії Корупції

31 Aug 2023

Призначення Рустема Умерова міністром оборони стане, мабуть, найкращим рішенням Президента.

Про дії людини на майбутній посаді найкраще говорять її результати на посаді попередній.

Ми в ЦПК впритул подивились, чим займається Умеров у Фонді держмайна і побачили лише позитивні результати. Йдеться про орган, який завжди був однією з найбільш корумпованих клоак.

2300 держпідприємств перебувають в розпорядженні Фонду. Кожне із них проаналізували: 18% — спрямували на приватизацію, приблизно 80%, як неефективні, — на ліквідацію.

Від продажу зазначених вище об'єктів Україна отримала 3,8 млрд грн (рекорд останніх 10 років) + понад 660 млн грн ПДВ і + зобов'язалися виплатити 732 млн грн боргів (перед працівниками та бюджетом).

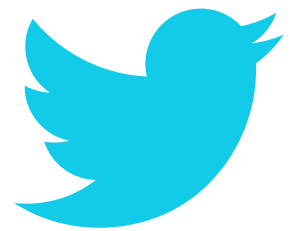
- А ще – детінізація 700 тисяч гектарів сільгоспземель і підготовка до оренди їх через Прозорро;
- а ще дохід від оренди держмайна зріс в 3,3 рази;
- а ще Сили Оборони отримали 600 тисяч квадратів нерухомості;
- а ще сотні малих і середніх бізнесів придбали об'єкти до 1 млн грн;
- а ще підготовка до продажу через Прозорро російських активів.

Результати у Фонді держмайна говорять самі за себе.

Відносно тези, що Умеров - "далека від війни людина".

1 Умеров з перших днів війни веде непублічну роботу з постачання важкого озброєння. Він часто тихо робив ті речі, які в Міноборони провалювалися.

2 Умеров – важливий член групи, яка веде всі закриті перемовини щодо звільнення військовополонених.

11

Comment as Diana Davitian

Розберемо це на одному прикладі. На ОГХК.

Цифри, які ЦПК "побачив"

Подивимось на одну хронологію. У 2015 році Об'єднана гірничо-хімічна компанія - щойно повернена державі після десятилітньої оренди структурами Дмитра Фірташа - показує виручку 1,17 мільярда гривень і чистий прибуток 773 мільйони. Рентабельність 66 відсотків. Це нормальний показник для титанового активу, який працює без

посередників. Уже в 2016-му, при тому, що виручка зросла до 2,64 мільярда, прибуток падає до 303 мільйонів.

Далі логіка проста: виручка росте, прибуток зникає.

2017: 2,77 мільярда виручки - 444 мільйони прибутку.

2018: 3,39 мільярда - 337 мільйонів.

2019, перший рік Сенниченка на чолі ФДМУ: 3,5 мільярда виручки і нуль прибутку.

2020: 3,93 мільярда - 11 мільйонів. Це 0,28 відсотка рентабельності.

2021: 4,59 мільярда - 202 мільйони.

2022, рік Умерова: 3,76 мільярда - 44 мільйони.

2023: 1,95 мільярда - збиток у 481 мільйон.

Якщо припустити, що "здорова" рентабельність ОГХК - це 41 відсоток (середнє по 2015-2017), то лише за 2019-2023 роки країна, за моїми оцінками, недоотримала понад 14 мільярдів гривень. Це гроші, які могли б піти на армію, медицину, освіту. Натомість, за даними розслідування "Бігус.Інфо" 2022 року та інших журналістських матеріалів, частина коштів могла бути виведена через офшори, фіктивні витрати, "консультації" і завищену логістику.

Тепер питання до ЦПК: коли в серпні 2023-го Центр писав, що "Умеров - це найкращий вибір президента", чи дивився він на цифри ОГХК? Якщо так, то результат "зросла рентабельність" виявляється у три рази меншим за період Сенниченка, при тому, що той вже встиг зробити прибутковість компанії нульовою. Якщо не дивився - то на яких підставах робив висновок про "ефективність"?

Що насправді означає "3,8 мільярда до бюджету"

Окремо варто розібрати фразу про "3,8 мільярда від продажу - рекорд останніх 10 років". Бо саме сюди й вписана головна неприємність.

3,938 мільярда гривень - це сума, за яку азербайджанський Neqsol Holding (через свою українську "цемент-структуру" SEMIN Ukraine) у 2024 році купив 100 відсотків ОГХК. Найбільшу титанодобувну компанію Європи. З двома гірничо-збагачувальними комбінатами. З підтвердженими запасами руди. Як офіційно повідомив сам холдинг, угоду закрили в листопаді 2024 року.

Для розуміння масштабу: у 2021 році, ще при Сенниченку, річна виручка ОГХК становила 4,59 мільярда гривень. Тобто весь актив продали за суму, нижчу за річний оборот доброго року. Якби компанія працювала зі своєю історичною рентабельністю, лише чистого прибутку вона генерувала б приблизно 1,5-2 мільярди на рік. Тобто новий власник окупає актив за два роки роботи.

І це власник, історія якого варта окремої згадки. Neqsol належить азербайджанському громадянину Насібу Хасанову. Той самий холдинг кілька років тому "врятував" Vodafone Україна, придбавши його у структур російського МТС/Євтушенкова - щоб російський мобільний оператор не націоналізували в розпал війни. Тобто це група, яка вже один раз спрацювала прокладкою для виведення активу з-під удару санкцій. Чи варто очікувати від неї стратегічної переробки титану в інтересах України - питання риторичне.

ЦПК, який у серпні 2023-го написав про "рекорд продажу", навіть не поставив питання - а скільки коштує цей актив насправді?

Як готували аукціон

Між точкою "ОГХК - прибуткове підприємство" і точкою "ОГХК продано за 3,9 мільярда" лежить методологія, яку, на думку автора, добре видно за прізвиськами голів ФДМУ.

При Ігорі Білоусі (2015-2016) - рентабельність 66 відсотків. Білоуса прибрали майже одразу, як стало зрозуміло, що при ньому компанію не вдасться "оптимізувати".

При Віталії Трубарові (2017-2018) - перша фаза. Виручка росте, прибуток падає. Створюються контури мережі підрядників, аутсорсу і трейдерів. За оцінкою, недоотриманий прибуток за ці два роки - близько 2,9 мільярда.

При Дмитрі Сенниченку (2019-2021) - основна фаза. Виручка добігає до 4,59 мільярда, прибуток обнуляється або перетворюється на символічні 0,2 мільярда. Недоотриманий прибуток за каденцію - близько 6,5 мільярда. Саме при Сенниченку ОГХК офіційно заводиться в "збиткове коло", з якого готується вихід через приватизацію.

При Рустемі Умерові (2022-2023) - фінальна фаза. Виручка ще тримається (3,76 мільярда у 2022-му), але з 2023-го офіційний збиток - мінус 481 мільйон. Саме такий показник зручний для ФДМУ, щоб обґрунтувати продаж активу за заниженою стартовою ціною. Збиткова компанія, яку продають, - це вже не "втрата стратегічного активу", а "зняття з балансу неефективного господарства". Так і пишуть у пояснювальних записках.

Ця послідовність - стабільна виручка з обнуленням прибутку, потім офіційний збиток, потім продаж "проблемного активу" - виглядає не як випадковість, а як цілком пізнана модель. На думку автора, вона створює умови, за яких реальні запаси і капіталізація компанії, які могли заздалегідь оцінити майбутні покупці, не відображаються в стартовій ціні аукціону. Все законно. Все за процедурою. Все - "рекорд".

І все це в той самий час, коли ЦПК публікує панегірик Умерову.

Грузин з російським шлейфом

Останній штрих - людина, яку Neqsol поставив керувати компанією. Дімітрі Каландадзе, громадянин Грузії, у 2023 році ще працював заступником голови правління ОГХК (бо за законом про воєнний стан іноземець не міг бути CEO, як нагадує

Kyiv Independent). Після приватизації офіційно очолив підприємство як "UMCC-Titanium".

Біографія Каландадзе - це окрема глава. У 2004 році його запросив Каха Бендукідзе очолити грузинську гірничодобувну галузь. Через рік грузинські золотодобувні і поліметалічні комбінати - Quartzite і Madneuli - продали через офшор StantonEquities Corrogation на Британських Віргінських островах російським бізнесменам Сергію Генералову і Семену Поваренкіну, як описувало видання Apostrophe. У 2007-му Поваренкін зібрав ці активи в холдинг GeoProMining. У 2012-му їх перепродали російському RichMetalsGroup, який належить Дмитру Троїцькому і Дмитру Коржієву - сьогодні обидва під українськими санкціями. Каландадзе всі ці роки працював топ-менеджером у структурах, які контролювали ці люди.

Далі - офшорна історія. З 2014 року Каландадзе - операційний директор офшору FRIONA COMMERCE LTD, який брав участь у будівництві першого грузинського НПЗ за гарантіями міністерства нафти Ірану. У 2018-му проєкт згорнули за вимогою США через порушення міжнародних санкцій. Споріднена компанія FryonaFinance Limited (BVI) проходила в Panama Papers, мала рахунки в Швейцарії, фінансові операції зав'язані на російських бізнесменів.

В Україну Каландадзе вперше прийшов 2015 року - переможцем конкурсу на крісло голови правління "Сумихімпрому", другого виробника титану. Кадрове рішення проштовхнули, але приватизації не відбулося, операційного контролю "людей Фірташа" над підприємством так і не позбулися. На "Сумихімпромі" Каландадзе нічого не зробив. Його повернули на ОГХК у 2023-му.

Тепер коротка арифметика. Найбільший виробник титану в Європі. Продано за суму, нижчу за річну виручку. Покупець - холдинг, який раніше виводив російських власників з-під санкцій. Керівник - грузин, який десять років працював на російських олігархів і офшорні схеми з Іраном.

ЦПК нічого з цього не помітив. Хоч би тому, що за пів року до того, як Neqsol зайшов на ОГХК, гучно хвалив Умерова, який цей продаж готував.

Подвійні стандарти у дії

Особлива краса посту ЦПК у серпні 2023 - в тому, що він збудований за класичним принципом переформування: "ось одне досягнення, ось друге, ось третє". 18 відсотків на приватизацію, 80 відсотків на ліквідацію - не просто цифри, а кваліфікована ознака "ефективного менеджменту". 700 тисяч гектарів детінізованих земель - явно гарно. Дохід від оренди в 3,3 рази - звучить добре. Сили оборони отримали нерухомість - чудово. Все по пунктах, все з кружечками, все так, як любить читач.

Чого в посту нема: жодного питання про те, на яких умовах все це відбувалося. Якою ціною. Хто став бенефіціаром приватизації. Які активи ліквідовано і чому 80 відсотків - це раптом "неефективні" підприємства, які треба пускати під ніж, а не реорганізовувати. Скільки коштував кожен квадратний метр того майна, що пішло на оренду. І найголовніше - хто ці люди, які купили те, що продав ФДМУ.

Якби ЦПК поставив хоча б одне з цих питань щодо ОГХК, ймовірно, картина виглядала б інакше. На думку автора, "рекорд приватизації" має всі ознаки продажу стратегічного активу за частку його ринкової вартості, після кількох років системного падіння рентабельності. І стало б очевидно, що до цього падіння мав безпосередній стосунок голова ФДМУ, чия каденція антикорупційний центр публічно оцінив як "позитивну".

А далі починається параграф, який сьогодні особливо актуальний. Бо вже у січні 2025 року той же ЦПК, та ж сама Каленюк, видали потужну хвилю критики Умерова за конфлікт довкола Агенції оборонних закупівель і звільнення Марини Безрукової - про що детально писала Українська правда. За заявою Центру НАБУ зареєструвало провадження про можливе вчинення міністром злочину. Каленюк публічно заявляла: "Потрібні зміни в Міноборони, Умеров не впорався зі своєю задачею". Сьогодні, після нових розшифровок про Fire Point і Міндіча, тон тільки жорсткіший.

І тут питання: що змінилося? Чому в серпні 2023-го "Умеров - найкращий вибір президента", а в 2025-му - "не впорався", "ламає АОЗ у ручному режимі", "запаковує Fire Point контрактами на 300 мільярдів"? Невже за рік людина перетворилася з ефективного реформатора на руйнівника оборонних закупівель? Чи, може, все простіше: коли Умеров робив те, що ЦПК узгоджувало і чим керувало, він був хороший. Коли почав робити те, що ЦПК не контролювало, - став поганим.

Тут і виявляється системна проблема. Громадські організації, які монополізували в Україні роль "голосу чесності", в найдражливіших кейсах виступають не контролерами, а супровідним хором. У серпні 2023 вони не питають, де гроші, - вони пишуть, що гроші є. Не аналізують, чи актив продано за справедливою ціною, - радіють, що його продано взагалі. Не дивляться на біографії покупців і керівників - пишуть про "залучення інвестицій".

Це не випадковість одного посту. Це позиція. Позиція, за якої приватизаційну логіку - "продамо все, що погано лежить, аби бюджет наповнити" - подають як антикорупційну реформу. При тому, що корупційний ризик у такій моделі полягає саме в можливості організувати продаж за заниженою стартовою ціною заздалегідь зацікавленому покупцеві, попередньо знецінивши актив у звітності.

А коли ті самі чиновники, яких раніше хвалили, перестають слухати - їх раптом починають звинувачувати в тому, на що раніше закривали очі. Це створює сильне враження подвійних стандартів. І саме на це сьогодні, в день нового публічного раунду, вказує Давітян, прикладаючи скрінот того самого старого посту ЦПК. Незалежно від того, чи права ця конкретна сторона у конкретних звинуваченнях, сам прийом - точний.

Що залишилося після "рекорду"

ОГХК сьогодні належить азербайджанському холдингу. Керує нею людина з російським професійним бекграундом і офшорним шлейфом. Україна отримала за

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

стратегічній актив суму, яка не покриває й одного року нормальної роботи компанії. Підготовка цього продажу йшла поетапно при кількох головах ФДМУ, фінальну стадію курирував Умеров.

Сенниченко перебуває в міжнародному розшуку, заочно під арештом, у Іспанії, де встиг зареєструвати компанію. Андрій Гмирін - другий організатор схеми, за версією НАБУ - має майно у Франції на Лазуровому узбережжі. Зі схемою на ОПЗ і ОГХК пов'язані збитки понад 500 мільйонів і легалізація доходів понад 10 мільярдів, за даними САП, які цитує Слово і Діло. Сергій Байрак, який давав показання в межах "справи Сенниченка", виявився давнім топ-менеджером структур Фірташа. Один з ключових заявників проти Сенниченка - підсанкційний депутат Олександр Дубінський, пов'язаний з Коломойським, людина, яка мала мотиви помститися Фонду за відмову від газового контракту 2020 року.

А ЦПК у тому пості 2023 року написав ще одну річ, яка тепер виглядає особливо смішно: "Йдеться про орган, який завжди був однією з найбільш корумпованих клоак". Так, ішлося. Тільки от перетворити цю клоаку в "ефективну установу", виявляється, можна було без жодної зміни схеми - просто переписавши піар.

Кому вірити після такого? Питання відкрите. Але один висновок напрошується: коли антикорупційна організація хвалить чиновника, чия каденція в ФДМУ припала на фінальний етап знецінення стратегічного активу, а через рік починає його ж критикувати за те, що він не слухає її кадрових рекомендацій, - це створює враження, що організація грає в одну гру, і ця гра швидше нагадує лобізм за принципом "свій-чужий", ніж послідовну антикорупційну діяльність.

ОГХК - не виняток. Це випадок, на якому, на думку автора, видно метод.

Матеріал є оціночним судженням автора, заснованим на відкритих джерелах, журналістських розслідуваннях і публічних документах. Усі висновки про мотиви, наміри і характер дій згаданих осіб є припущеннями автора, які підлягають подальшій перевірці. Автор не стверджує наявності злочину без відповідного рішення суду.

(Джерело).

«Аргумент»

На цю тему:

- **Каленюк: Відповідь на поширення маніпуляцій**
- **Дар'я Каленюк: Єрмак з Умеровим роблять все, аби росіяни нас добили**
- **Дар'я Каленюк розповіла про безголовість і криміналізацію влади**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Головна **Про сайт** **Опитування**

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або переконструювання частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com